

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Ördagen, den 11 Martii 1769.

Saga.

Bland Fiskare Båtsmännen på en Hols
 ländsk Sill-buiffe flotta, upfom en gång,
 för ungefär 100 år sedan, en gruswelig oeniga-
 het, som gjorde at Sillfangsten det året miss-
 lyckades. Saken war af betydelse. Twå-
 ne Båtsmän råkade i disput med hwarans-
 nan, hwilket woro rättast sagt, antingen at
 Kroken fängade Fisken, eller at Fisken fängade
 Kroken. Det är wisseligen nog underligt, at
 en så djupskinnis fråga kunde komma bland
 Båtsmän på bane. Läsaren kunde kan hån-
 da tro desse karlar wara större män än jag gif-
 wer dem ut för: til äfwentyrs torde de, tän-
 ker mängen, lärde någon Metaphysique, som
 den tiden florerade bland de lärde; men då
 hade de säkert waret mer högfärdige och in-
 bildske, än at de welat taga hyror på Fisk-buiffen.
 Jag wet ej annat än de woro blotta Båts-
 män, och fullföljer sagan.

Disputen war af wigt, men fördes dock i början med tåmmelig fogelighet och skäl å ömse sidor. Det är ju klart, sade den ene, at Kroken fångar Fisken, som annars hade fått gå i sin frihet, om icke detta skadeliga instrumentet legat i försåt på hans wåg: hwem tager icke maten för sig då denne twckes bjudas åt en hungrig, af blott godhet? (Detta heter i Sverige at äta på saken.) Och hwad rådde den arme fisken för, at han, som tänkte utom arga list, och mente wäl mot sig sjelf, skulle finna under låckerbiten en skadelig krok wara utlagd. Ergo fångar Kroken fisken, hwilket skulle bewisas.

Den andre däremot invände, med lika djupa sinniga skäl, at Fisken fångar Kroken. Kroken är ju et dödt och liföst ting, som antingen hänger stilla i watnet, såsom på mete- resfvor och stand- backor: eller ock werkeligen flyr undan sina olyckelige försöjlare, såsom wid gäddedrag och makrille dörljande. Men all denne krokens beskedelighet oaktat, slukes han hel och hållen af den glupske fisken. Och den menar jag ostridigt må kallas fångad, som glupskheten så hel och hållen sluker, som en veckrare sluker den fattiges lilla egendom; eller som Seelen Berkoopers sluka i sig wåra hyror, sade Båtsmannen. Alltså fångar fisken Kroken, hwilket skulle bewisas.

Hittills hade man förnämligast brukat Båtsmans-estertanken och hjernan. Men då bå-
de

de parterne hånstötta sin wänliga twist under sine medbröders, de andre Buisse-båtsmännens granlaga urskillning och dem, delade desse sig i twänne partier, af hwilka det enas anhångare kallade sig **Krokar**, och höllo trofast med den, som sagt, **Kroken** fångar **Fisken**; och de motsägande kallade sig **Fiskar**; emedan de biföllo den andres mening, at **Fisken** fångad **Kroken**.

Ännu någorlunda godt och wäl! Men huru gick det vidare? Disputen gick från esters tankan och hiernen til munnen, och brast uti såseligt stöj och munbruk; då den ene skrattade med full hals, den andre wisslade, den tredje bedyrade wissheten af sin sak, med utropannde af så många små *d s s s*, som han sedt sällar i norrjön.

Här på hemtades argumenterne ännu långre ned, näml. från munnen til näsvarne, med hwilkas styrka hvaradera partiet sökte göra sin menings grundelighet, för det andra, rätt kånbar och påtagelig. Ja! at rista sanningen så mycket djupare i hwarandra, fattade man i de stora buldans byrorna (förlåt mig Läsare at jag här är Holländare) efter kraftigt bewisande jungar, eller knifwar, som gjorde förfärliga intröck.

Denna wigtiga tråtan, med alla sina bewis och argumentations-sätt, gick från den ena buissen til den andra, öfwer hela fiskeri-flottan.

Öfwer tusende Båtsmän woro delade i twän-

ne partier; arbetet afstannade, ty **Sis**karne wille intet hjälpa **Kro**karne o. s. w. **Ske**parne, som fruktade för at genom partisoenigheten mista gods och lif, måste skynda hem, utan betydlig fängst. Tråtan fortsattes i Amsterdamm på alla frogar, hwilka fingo af denna twist dubbel så stark näring, sedan nyssfenheten draget flere i båda partiernes sak, där de ock drucko på saken med fullt alftwar.

Så mycket wet jag af denna sagan. Hurru leken slutades har jag icke hört: jag kan tänka at tiden som plånar ut allt, äfwen gjordt ända på detta; men det wet jag äfwen, at antingen **Kro**ken fängade **Sis**ken eller **Sis**ken **Kro**ken; så miste **Sis**ken sin frihet.

B . . .

* * *

Wid tidningen af en Wåns, Hof-Secreteraren Herr Joh. B. Brauners bortgång ur tiden, den 8 Jan. 1769.

Elegie.

Så är det mig en ständig lott,
At alltid någon sorg skal wakna!

Jag knapt en trogen Wån har fått,
Förn swar jag måste Honom sakna.
Mit hjerta det är want at swida,
Och jag är utsedd just, at lida

En

En mängd af sorger, utan tal.
 Min enda tröst är nu at klaga,
 Och intet kan mig mer behaga,
 Än at få gråta i mit qual.

Uck, hvad Förlust! min Brauner går,
 At få sin plats ibland de döde,
 Sen Han i sju och forti år
 Gått stråten fram åt detta öde.
 Jag ser hur slit och mogna seder,
 Godt hjerta, som gör snillet heder
 Och Lärdom alltid skild från grål,
 Sin boning hastigt öfvergifwa,
 Och jag ser mig förlustig blifwa
 En Wån, som tänkte alltid wål.

Jag har des ömhet alltid sport,
 Och kände Honom på Des yta.
 Wår Brauners hjerta det war stort.
 Och munnen weste aldrig skryta.
 Han kunde dem ej gernå tåla,
 Som med en länad grantåt präla.
 Han eget wårde med sig bar.
 Han ingen med sin tunga skada:
 Han alltid Wån utaf de glada;
 Men öm mot trykta sinnen war.

Han war en wältänkt Philosoph:
Han sökte nitiskt tjena alla.

En Wån mot Fosterland och Hof
Jag Hönom kan med trygghet falla.
Des witra smak i alt sig rögdde,
Och Hönom intet mer förnögde,
Sin ständigt odla up sit wett.
Wårt Språk Han ädel omsorg giswet
Och hwad Hans witra penna skrifwet,
Bewis om siälens styrka gett.

Doct detta är ju, som en dröm;
Sen Han så brott från oss förswunnet.

Hans lif så hastigt som en ström
Dil målet altför tidigt hunnet.

Hwad under! om jag lärar gjuter
Uppå den grift, som i sig sluter

En Wisshets och en Månstjo = Wån.
Men ach! här röjer sig min swaga.

Utaf det hopp jag tröst bör taga:
Wi råkas wäl en gång igen.

Kundgörelser.

Den 16 i denna månad, som är nästkommande Torsdag, kommer Wälborne Herr Carl Göthensfjernas hus och gård uti Statens Kongelf, genom offentligt utrop, til den mestbudande at försäljas.

Skulle

Skulle någon vara Innehafware af en, utaf Skepparen Ewen Dahlgren, nästledne Feb. månad uti Danskig utgifwen Sedel, stor 100 Dal. S:mt, behagade den samma sådant hos Herr Joh. Hind. Olisch tillkänna gifwa, och, emot sedlens aflemnande emottaga betaling.

Uppå Stadens Auktions-kamare, Kommer nästkommande Tisdag otta dagar, eller den 21. dennes, at försäljas et parti insaltadt stalloxe-kött; som förut kan beses hos Herr Olof Rommel.

Ifrån en mistänkt person, äro 2ne stycken Messings-lampor tagne, som rätte egaren kan, hos Gjordelmakare Westman, återfå.

Någon som, hos en Målare-Genäll, pantsatt 2 guldringar och en Camelots-skådnung, påminnes ån ytterligare, skönt han varit om inlösen flere gånger förut warnat, at samma inlösa, inom denne månads slut; i annor händelse blifwa de för des räkning sålde.

Smör i fjerdingar och ottingar, rökt och saltadt släsk, saltadt ox-kött i hel och halftunnor, beredda och swärtada kalf, skin, rått goda köf-ärter, med mera, finnas, mot billiga priser, til salu, hos Handelsmannen Herr P. Bagge, jun. boendes wid stora hamnen.

Utur et hus på Drottning-gatan är en silfwer-smidsosa bortstulen, den 9 dennes, eller förliden Torsdags, klockan half 12 före mid-dagen. Dofan war oval, förgylt inuti, och

och hade en brun agat uti locket. Den hånne återställer har at wänta hederlig wedergälning.

Orgel-byggaren, Herr Olof Schwan, som på flera orter, och äfwen här i Staden, wisfadt prof af sin grundeliga insigt i konsten, tilbjuder, under sit wistande här på orten, sit tjenst. Åstundas denna på landet eller närliggande Städer, är han beredwilling.

Spormakaren Joh. J. Weisell, som är boende på Ekelunds-gatan, irjellan Kongs- och Wall-gatan, och nyligen är blefwen Mästare här i Staden, ärnar, genom tärninge-kast, på Beirjen, nästkommande Torsdag, eller den 16 dennes, förspela sit Mäster-stycke, bestående af en helsmidd betselstång, stigböglar och sporrar. Säsom ny begynnare åstundar han blifwa känd, så til sit Spormakare-arbete, som til likkiste-beslag, af större och mindre sort, i hwilket alt han tjénar emot billigt pris.

En Jungfru, färdig så uti allehanda sön, som hushåls-syflor åstundar hos något Herrskap tjenst wid nästkommande Påsketid. Wärdare underrättelse munteligen.

Bref från en Adelig Fru på landet, til Lika godt Hwilkén, samt dennes Swar, utkomma nästkommande Onsdag eller Torsdag från Stalbergiska Boktryckeriet; Exempelaret kostar 8 Öre S:mt.